

ขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

นายบุญเจือ ทองประหวั่น

ศูนย์วิทยพัทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974 - 562 - 099 - 8

007746

I16012A95

๕

MORALE OF THE EDUCATIONAL SUPERVISORS IN THE OFFICE OF
PROVINCIAL ELEMENTARY EDUCATION

Mr. Boonjua Tongprawhan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 โดย   นายบุญเจือ ทองประหวิน
 ภาควิชา   บริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์
    อาจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... *สุประคิม ชูมนาค* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิม ชูมนาค)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย* ..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย)

..... *สุนิภา คุปรัตน์* ..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.สุนิภา คุปรัตน์)

..... *สังข์ อุทรานันท์* ..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์)

..... *สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์* ..... กรรมการ
 (อาจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากร เป็นศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 28 จังหวัด ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม, กระจายไปทั่วประเทศตามสัดส่วนของจังหวัดในแต่ละภาค รวมจำนวนศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร 360 คน, การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามชนิดกำหนดคำตอบ (Check list) ซึ่งประกอบด้วยคำถาม เกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบ จำนวน 6 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน จำนวน 60 ข้อ ปล่อยให้ศึกษานิเทศก์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรตอบ และส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน 303 ฉบับ, เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยได้จำนวน 299 ชุด (ร้อยละ 83.06), สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS กำหนดการร้อยละและค่า ไค-สแควร์

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า

1. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีขวัญไม่เต็ม
2. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีความรู้สึกพึงพอใจต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับค่าทุกปัจจัย ปัจจัยที่ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมีความรู้สึกพึงพอใจอย่างมาก ได้แก่ ความมั่นคงของงาน สภาพการปฏิบัติงาน ความเจริญก้าวหน้า และเงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล
3. ขวัญของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เมื่อแยกเปรียบเทียบโดยพิจารณาตัวแปรต่าง ๆ คือ (1) เพศ (2) อายุ (3) วุฒิ (4) ตำแหน่ง (5) ฝ่ายที่ปฏิบัติงาน (6) เวลาที่เข้าสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นเมื่อเปรียบเทียบระหว่างศึกษานิเทศก์ที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี กับศึกษานิเทศก์ที่อายุเกิน 40 ปี ที่พบว่าศึกษานิเทศก์

ที่อายุเกิน 40 ปี มีความพึงพอใจต่อสถานภาพในสังคมมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่อายุไม่เกิน 40 ปี และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการศึกษา กับศึกษานิเทศก์ฝ่ายแผนพัฒนาที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการศึกษามีความพึงพอใจต่อลักษณะของงานมากกว่าศึกษานิเทศก์ฝ่ายแผนพัฒนา และศึกษานิเทศก์ฝ่ายแผนพัฒนามีความพึงพอใจต่อสภาพการขาดงานและการโยกย้ายอย่างสมเหตุสมผลของเพื่อนร่วมงานมากกว่าศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Morale of the Educational Supervisors in the
Office of Provincial Elementary Education

Name   Mr. Boonjua Tongprawhan

Thesis advisors   Assistant professor Sa-ngad Utranand, Ed.D.
Snanchit Sukontasap, Ph.D.

Department   Educational Administration

Academic Year   1982

Purposes:

1. To study the morale of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education.
2. To study the factors that influenced the morale of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education.
3. To compare the morale of the educational supervisors considered by six variables: sex, age, academic qualifications, positions, area of supervisory function and total years of being educational supervisors.

Hypotheses:

1. The morale of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education is low.

2. The morale of the educational supervisors in the Office of the Provincial Elementary Education varies by sex, age, academic qualifications, positions, area of supervisory function and total years of being educational supervisors is different.

Research Methodology:

The sample used in the study were 360 educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education from 28 provinces selected by cluster sampling. The data were collected from a questionnaire concerning the morale level of the educational supervisors. A total of 303 questionnaires out of 360 copies were returned and 299 complete copies or 83 percent were analyzed. The statistical methods used in the research were percentage and chi - square test.

Findings:

The findings of the study were summarized as follows:

1. The morale of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education is low.

2. The level of satisfaction of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education is low in every factor affecting the working morale. The factors which cause very low satisfaction are work security, working conditions, promotion and salary and fringe benefit.

3. The morale of the educational supervisors in the Office of Provincial Elementary Education as a whole do not vary significantly by sex, age, academic qualifications, positions, area of supervisory function and total years of being educational supervisors. Significant difference is found at the level of .05 between the educational supervisors under 40 years of age and 40 years or older in the area of social status satisfaction. The significant difference is also found at the level of .05 between the supervisors who perform supervisory function and planning and development function in the areas of job satisfaction and the number of supervisors who are absent and transfer from duty.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สังข์ อุทรานันท์ และ อาจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้แนวคิด และตรวจสอบความถูกต้องของทาง ๆ ด้วยความเสียสละและอดทนยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.กมล ภูประเสริฐ อาจารย์ ดร.ณัฐนิภา กุปรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพร อูวรรณโณ อาจารย์ บุญเสริม ฤทธาภิรมย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ อาจารย์ ดร.มิลินทร์ สำเภางเงิน อาจารย์ สุริน สุพรรณรัตน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ศันติเมธ ในการตรวจแก้และวิจารณ์แบบสอบถาม ทำให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ มี คุณค่ายิ่งขึ้น

ในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ก็ได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษจาก อาจารย์ ดร.มิลินทร์ สำเภางเงิน

นอกเหนือจากบุคคลที่กล่าวแล้ว ยังมีผู้มีพระคุณ ทอดกจนมวลมิตรซึ่งไม่อาจกล่าวนามได้หมด ได้ให้ความสนับสนุนทั้งในด้านกำลังใจ กำลังกาย และกำลังความคิด มาตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นการวิจัย

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

บุญเจือ ทองประหวั้น
เมษายน 2526

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
สารบัญตาราง	ข
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
สมมุติฐานในการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	9
วิธีดำเนินการวิจัย	9
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
ความหมายของขวัญในการปฏิบัติงาน	12
ความสำคัญของการเสริมสร้างหรือบำรุงขวัญ	15
ทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญ	17
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขวัญ	20
ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษานี้เทศก	26
3 การดำเนินการวิจัย	29
แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32

บทที่

หน้า

	การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล	34
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
	ภูมิหลังของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	35
	สภาพขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัด	37
	อิทธิพลของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	51
	การเปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์	53
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	62
	สรุปผลการวิจัย	62
	อภิปรายผล	63
	ขอเสนอแนะ	69
	บรรณานุกรม	73
	ภาคผนวก	78
	ประวัติผู้วิจัย	89

ตารางที่

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามภาคและจังหวัด	30
2	ภูมิหลังของศึกษานิเทศก์ที่ตอบแบบสอบถาม	36
3	การยอมรับของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่ตอบ เห็นด้วยทุกข้อในแต่ละปัจจัย	38
4	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อลักษณะของงาน	39
5	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงาน	40
6	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อความมั่นคงของงาน	41
7	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อความเจริญก้าวหน้า	42
8	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อเงินเดือนและผลประโยชน์อื่น ๆ	43
9	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน	44
10	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อการได้รับการยอมรับและความรู้สึกประสบความสำเร็จ	45
11	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อการมีส่วนร่วมและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน	46

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อความเชื่อมั่นและนับถือในตัวผู้บริหาร	47
13	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา	48
14	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อสถานภาพในสังคม	49
15	ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ที่มีต่อสภาพการขาดงานและการโยกย้าย	50
16	ลำดับความสำคัญของปัจจัยที่จะส่งผลให้ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถม ศึกษาจังหวัดมีขวัญดี	52
17	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ชายกับ ศึกษานิเทศก์หญิง	55
18	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ที่มีอายุไม่เกิน 40 ปี กับศึกษานิเทศก์ที่มีอายุเกิน 40 ปี	56
19	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือต่ำกว่ากับศึกษานิเทศก์ที่มีวุฒิตั้งสูงกว่าปริญญาตรี	57
20	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ที่เป็นหัวหน้างาน กับศึกษานิเทศก์ที่ไม่ได้เป็นหัวหน้างาน	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

21	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ฝ่ายนิเทศการศึกษา กับศึกษานิเทศก์ฝ่ายแผนพัฒนา	59
22	เปรียบเทียบขวัญในการปฏิบัติงานระหว่างศึกษานิเทศก์ที่เข้าสู่ตำแหน่ง ก่อนการโอนศึกษานิเทศก์ไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ กับศึกษานิเทศก์ที่เข้าสู่ตำแหน่งหลังการโอน	60

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย